

М. О. ШИЛІН
С. М. ДЕРЕВ'ЯНКО

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ СТРАТЕГІЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Пропонується авторське бачення концептуальних засад визначення Стратегії державної безпеки України. У зв'язку з тим, що термін дії чинної Стратегії забезпечення державної безпеки збігає у 2025 році, є нагальна потреба в розробці нової Стратегії на наступні роки. Вона повинна базуватися на певних концептуальних засадах, мати обов'язкові структурні елементи, формулювання і змістове наповнення яких обґрунтовано у статті. Доведено, що напрями державної політики забезпечення державної безпеки повинні визначатися, виходячи з її об'єктів, якими є: соборність, суверенітет, конституційний лад, територіальна цілісність, державний механізм управління; при визначенні завдань не повинно бути декларативності.

Пропонується питання щодо редакції нової Стратегії, визначення її термінологічного апарату, структури, наповнення розділів винести на обговорення із залученням провідних учених і практиків, створити за його результатами спеціальну робочу групу для підготовки цього нормативно-правового акту.

Ключові слова: державна політика, забезпечення державної безпеки, національна безпека, нормотворча техніка, нормативно-правові акти, стратегія державної безпеки.

Shilin Mykola, Derevianko Serhii. Conceptual framework for determining the Strategy of Ensuring State Security of Ukraine

The article offers the author's vision of the conceptual framework for defining the State Security Strategy of Ukraine. Due to the fact that the current State Security Strategy expires in 2025, there is an urgent need to develop a new

© ШИЛІН Микола Олександрович – доктор юридичних наук, професор, головний науковий співробітник НОЦ Національної академії Служби безпеки України; ORCID: 0000-0001-8169-9324; e-mail: mykolashilin@gmail.com

© ДЕРЕВ'ЯНКО Сергій Миронович – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; ORCID: 0000-0003-3848-7072; e-mail: serhii.derevianko@pnu.edu.ua

Strategy for the coming years. It should be based on certain conceptual principles and have mandatory structural elements, the wording and content of which are substantiated in the article. It is proved that the directions of the State policy of ensuring State security should be determined on the basis of its objects, which are: unity, sovereignty, constitutional order, territorial integrity, and the State mechanism of governance; there should be no declarative nature in defining the tasks.

It is proposed that the issue of the wording of the new Strategy, the definition of its terminology, structure, and content of sections should be discussed with the involvement of leading scholars and practitioners, and that a special working group should be established based on its results to prepare this legal act.

Key words: state policy, ensuring state security, national security, rule-making technique, normative legal acts. state security strategy.

Вступ. Формування та реалізація в Україні державної політики національної безпеки є чи не найголовнішою проблемою ефективного управління суспільством, що трансформується. Українська політична практика засвідчує, що технологія реалізації доктрин, стратегій, концепцій і програм державної політики у сфері національної безпеки об'єктивно має ігнорувати всі компоненти політичної активності держави і базуватися на ґрунтовних теоретичних засадах та історичному досвіді [1, с. 11].

Вихідним є сформоване науковцями і закріплене в законодавстві України розуміння, що державна безпека є визначальним елементом (підсистемою) системи національної безпеки, до якої також входять такі структурні елементи: економічна безпека, воєнна безпека, політична безпека, інформаційна безпека, гуманітарна безпека, демографічна безпека, біологічна безпека, екологічна безпека та інші.

Національна безпека і забезпечення національної безпеки виступають щодо державної безпеки і забезпечення державної безпеки родовими категоріями. Державна політика України із забезпечення державної безпеки є елементом державної політики України із забезпечення національної безпеки.

16 лютого 2022 року Указом Президента України було затверджено Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року «Про стратегію забезпечення державної безпеки України».

Стратегія забезпечення державної безпеки (надалі – Стратегія) була розроблена відповідно до приписів Закону України «Про

національну безпеку України». Необхідність цього була зумовлена тим, що проблема забезпечення державної безпеки для будь-якої країни апіорі є завжди є центральною, пріоритетною і важливою. З урахуванням збройної агресії рф проти нашої країни вона нині є особливо вагомою, оскільки від її вирішення залежить сам факт існування України як суверенної держави.

Відповідно до пункту 1 першого розділу «Загальні положення» Стратегія визначає реальні і потенційні загрози державній безпеці України. напрями та завдання державної політики у цій сфері. Вона є основою для планування і реалізації політики у сфері державної безпеки, а згідно з пунктом 2 цього ж розділу реалізація положень Стратегії здійснюватиметься на плановій основі на період до 2025 року [2]. У зв'язку з цим виникає необхідність розробки нової Стратегії державної безпеки на наступний історичний період.

Стан розробки проблеми та методи дослідження. Проблема забезпечення державної безпеки була предметом вивчення багатьох вітчизняних науковців, зокрема нею переймалися С. Гордієнко, В. Горбулін, О. Данильян, О.Дзюбань, І. Доронін, В. Картавцев, А. Качинський, І. Козьяков, І. Корж, О. Литвиненко, Г. Новицький, В. Пилипчук, Л. Радовецька, Б. Розвадовський, Г. Ситник, М. Сунгуровський та інші. Правові аспекти державної політики із забезпечення державної безпеки досліджували Т. Авакян, В. Антонов, В. Белєвцева, О. Вовк, М. Гультай, Т. Дідич, В. Дудченко, І. Завидняк, В. Іваха, В. Косович, О. Ковальський, А. Колодій, М. Ковалів, С. Крук, В. Ліпкан, Л. Луць, Р. Луцький, С. Максимов, В. Медвідь, С. Мельничук, Н. Пархоменко, О. Петришин, С. Погребняк, П. Рабінович, С. Рабінович, Д. Тихомиров, Л. Удовика та інші. Водночас визначення концептуальних засад формулювання Стратегії державної безпеки фактично залишилося поза увагою вітчизняних учених. Лише частково це було зроблено С. Гордієнком і І. Дороніним у спільній публікації, присвяченій стратегічному плануванню у сфері державної безпеки як прикладній проблемі [3, с. 168-176]. Зазначене і обумовлює актуальність відповідного дослідження.

Метою наукової статті є визначення концептуальних засад Стратегії державної безпеки України, обов'язкових структурних елементів цього програмного документа національної безпекової політики.

Для вирішення даної проблеми було використано як загальнонаукові так і спеціально-наукові методи дослідження. Діалектичний метод дав змогу розглянути Стратегію як довгострокову програму діяльності певних її суб'єктів, зумовлену потребою забезпечення безпечного функціонування держави як суверенного, незалежного, соборного політико-територіального утворення від зовнішніх та внутрішніх загроз. Водночас він дав змогу підійти до аналізу державної політики із забезпечення державної безпеки як до певної ланки складної структури спеціальної політичної діяльності.

У дослідженні дістали активне застосування загальнонаукові методи, зокрема: аналіз, синтез, індукція та дедукція, узагальнення і абстрагування, ідеалізація та формалізація, аналогія та моделювання як види логічних розумових операцій, а також системний метод і його різновиди (системно-структурний та структурно-функціональний). Так, системний аналіз та застосування логічного методу сходження від простого до складного, від абстрактного до конкретного дозволило визначити структуру Стратегії як відповідного програмного документа, виокремити елементи його змісту, розглянути їх зв'язки у системі суспільних відносин у цілому, що, в свою чергу, дало змогу визначити нові зв'язки і детермінувати її до цілісної системи забезпечення державної безпеки. Структурно-функціональний метод дав можливість обґрунтувати, що напрями державної політики забезпечення державної безпеки зумовлені пріоритетами національних інтересів, які є і відповідними об'єктами забезпечення державної безпеки, а відтак повинні визначатися через останні. З допомогою цього методу вдалося визначити мету державної політики із забезпечення державної безпеки України та обґрунтувати, що її завдання повинні бути визначені в Стратегії державної безпеки за напрямками державної політики у цій сфері та їх класифікувати. Формально-догматичний метод використано для формулювання авторського визначення поняття «Стратегія державної безпеки». Його застосування разом із методом тлумачення правових норм (герменевтичним методом) дозволило проаналізувати й охарактеризувати зміст правових норм, що регулювали суспільні відносини у сфері забезпечення державної безпеки, виявити недосконалість низки положень чинного Указу Президента України № 56/22 від 16 лютого 2022 року. Метод абстрагування використано під час формулювання авторського визначення поняття

тя «»), обґрунтування вимог, яким повинна відповідати Стратегія забезпечення стратегія державної безпеки державної безпеки.

Загалом вищезазначені методи дали змогу запропонувати концептуальні основи розробки Стратегії з метою підготовки нової редакції нормативно-програмного документа з відповідної державної політики в зазначеній сфері національної безпеки. Метод прогнозування дозволив визначити очікувані результати реалізації положень Стратегії. Формально-логічний підхід було використано для узагальнення матеріалів та обґрунтування висновків.

Виклад основного матеріалу. Перш ніж перейти безпосередньо до визначення концептуальних засад Стратегії державної безпеки України, вважаємо за доцільне спершу розглянути наявні тлумачення терміна «стратегія», тобто з'ясувати, що під ним розуміється.

У перекладі з давньогрецької мови «стратегія» – мистецтво полководця, мистецтво воювати – це загальний, не деталізований план, що охоплює тривалий період часу, спосіб досягнення важливої, складної мети в будь якій діяльності. Завданням стратегії є ефективно використання наявних ресурсів для досягнення основної мети.

Більшість науковців – прихильників так званої школи підприємництва під стратегією розуміють напрям розвитку підприємства через окреслені його цілі; план діяльності підприємства; правила дій або поведінки [4, с. 73]. Зокрема, на думку Л. Г. Ліпич і Н. О. Грицюк, «стратегія» – це «план довгострокових дій, які направлені на досягнення стратегічних цілей підприємства, що діє в умовах невизначеності, обмеженості ресурсів та формується під впливом середовища в якому функціонує [5, с. 132].

У статті 1 «Визначення термінів» Закону України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 року № 2469-VIII сформульоване таке визначення поняття «стратегія національної безпеки»: це документ довгострокового планування, що визначає загрози національній безпеці та відповідні цілі, завдання, механізми захисту національних інтересів України та є основою для планування і реалізації державної політики у сфері безпеки [6].

Зважаючи на вищезазначене, вважаємо за можливе визначити «Стратегію забезпечення державної безпеки України» як відповідну державну політику – довгострокову програму планування

з вирішення проблеми забезпечення безпечного функціонування України як суверенного, незалежного, соборного, політико-територіального утворення.

Стратегія забезпечення державної безпеки, на нашу думку, повинна відповідати таким вимогам:

- бути спрямованою на досягнення стратегічної мети – забезпечення безпечного функціонування країни як суверенного, незалежного, соборного, політико-територіального утворення у визначений період;

- являти собою недеталізований план дій – програмний документ, що розкриває зміст відповідної державної політики (сили, засоби, способи, правове, інформаційне, матеріально-технічне забезпечення досягнення мети – вирішення зазначеної актуальної проблеми);

- охоплювати тривалий період часу (встановлений законодавством термін повноважень президента як глави держави);

- бути реалістичною (визначений механізм та передбачувані терміни реалізації давали б змогу вирішити поставлені завдання і досягти стратегічної мети);

- мати структурно-динамічну раціональність (як відповідна система повинна передбачати внутрішню цілісність, збалансованість та взаємозв'язок із структурними елементами та чітке розмежування повноважень системи суб'єктів);

- бути науково обґрунтованою (формуватися на аналізі оперативної ситуації, прогнозі її розвитку та мати чіткий і зрозумілий виклад положень, заснованих на результатах наукових досліджень);

- адекватною (створювати необхідні умови для гарантування безпечного функціонування України як суверенного, незалежного, соборного, політико-територіального утворення відповідно до наявних та потенційно можливих ризиків, викликів, загроз і небезпек).

Структурно Стратегія як специфічний програмний документ повинна мати такі складові елементи:

- понятійний апарат – визначені дефініції: «стратегія забезпечення державної безпеки», «державна безпека», «загрози державній безпеці», «забезпечення державної безпеки», «державна політика із забезпечення державної безпеки, «об'єкти забезпечення державної безпеки», «суб'єкти забезпечення державної безпеки»;

- правові засади і принципи формування і реалізації Стратегії як довгострокової програми планування;
- реальні і потенційно можливі загрози державній безпеці;
- мету, напрями і завдання державної політики із забезпечення державної безпеки;
- суб'єкти і об'єкти державної політики із забезпечення державної безпеки;
- інституційний механізм реалізації державної політики із забезпечення державної безпеки (організаційний, керівний (РНБОУ); виконавчі (складові сектора безпеки і оборони), координаційний орган (СБУ);
- організаційно-правове, матеріально-технічне та фінансове забезпечення;
- заходи досягнення визначеної мети державної політики забезпечення державної безпеки;
- передбачувані результати реалізації заходів довгострокової програми планування.

З урахуванням цього в ньому доцільно передбачити такі розділи: «Загальні положення», «Безпекове середовище та загрози державній безпеці», «Мета, завдання, напрями і заходи», «Організаційно-правове, наукове та матеріально-технічне забезпечення реалізації Стратегії», «Очікувані результати».

У Розділі I «Загальні положення» повинно бути відображено: основний понятійно-категоріальний апарат сфери забезпечення державної безпеки (визначені поняття: «державна безпека», «загрози державній безпеці», «забезпечення державної безпеки», «політика державної безпеки», «політика державної безпеки із забезпечення державної безпеки», «об'єкти забезпечення державної безпеки», «суб'єкти забезпечення державної безпеки»); правові основи, принципи формування і реалізації Стратегії як довгострокової програми планування. Зазначені поняття, як і названі структурні елементи, повинні базуватися на ґрунтовних теоретичних засадах, зокрема чіткому усвідомленні розуміння державної політики як політико-правового явища.

Визначення об'єктів забезпечення державної безпеки повинно відбуватися, виходячи з компонентів, які утворюють країну як державу. Україна є соборною, суверенною, незалежною державою.

Відтак об'єктами забезпечення державної безпеки України є: соборність, суверенітет, незалежність, конституційний лад, територіальна цілісність, державний механізм управління.

На нашу думку, в п. 5 доцільно було б наголосити, що СБ України є головним виконавчим суб'єктом сектора безпеки і оборони, який відповідає за організацію взаємодії його складових у сфері забезпечення державної безпеки, а координатором їх діяльності виступає Рада національної безпеки і оборони України.

У Розділі II «Правові засади і принципи формування і реалізації Стратегії» вважаємо за доцільне наголосити, що правовою основою Стратегії забезпечення державної безпеки є Конституція України, Закон України «Про національну безпеку», інші закони України та міжнародні договори і угоди, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою і які стосуються сфери державної безпеки, чинна Стратегія національної безпеки України, а також видані на їх виконання інші нормативно-правові акти України.

При розробці й реалізації Стратегії необхідно дотримуватися таких принципів: верховенства права, демократизму, законності, гуманізму, системності, науковості, доцільності, послідовності, достатності, об'єктивності, адекватності, обґрунтованості, плановірності, прозорості, структурної збалансованості, взаємодії, підзвітності, цивільного контролю за діяльністю суб'єктів забезпечення державної безпеки.

У Розділі III «Безпекове середовище та загрози державній безпеці» визначені загрози повинні відображати характер можливої небезпеки для пріоритетних національних інтересів.

У Розділі IV «Мета, завдання, напрями та заходи» необхідно визначити, виходячи з тлумачення термінів «безпека», «забезпечення», дефініцій «державна політика», «державна політика із забезпечення державної безпеки» та її сутності. У зв'язку з цим метою державної політики із забезпечення державної безпеки України слід визнати формування умов для вирішення відповідною системою суб'єктів, визначених чинним законодавством, проблеми гарантування безпечного і сталого функціонування й розвитку України як суверенного політико-територіального утворення, а саме надійного захисту її конституційного ладу, соборності, незалежності, територіальної цілісності і недоторканості кордонів,

механізму державного управління від зовнішніх та внутрішніх загроз.

Напрями державної політики забезпечення державної безпеки, на нашу думку, зумовлені пріоритетами національних інтересів у цій сфері, які і є відповідними об'єктами забезпечення державної безпеки. Пріоритетами національних інтересів у сфері державної безпеки є захист державного суверенітету, територіальної цілісності та недоторканості державних кордонів, недопущення втручання у внутрішні справи України; відновлення територіальної цілісності у межах міжнародно визнаного державного кордону України; послідовна реалізація системних підходів у сфері державної безпеки; інтеграція в європейський та євроатлантичний безпековий простір. До основних напрямів реалізації цих пріоритетів слід віднести здійснення комплексних безпекових заходів, спрямованих на забезпечення державної безпеки та захист прав, свобод і законних інтересів громадян України [7].

Таким чином, враховуючи, що об'єктами забезпечення державної безпеки України є соборність, суверенітет, конституційний лад, територіальна цілісність, механізм державного управління, напрямами державної політики у сфері державної безпеки слід визнати:

- забезпечення соборності – територіальної, національно-культурної, ідеологічної та духовної єдності (духовного єднання всіх територій, які історично належали українському народові, єдності і цілісності загальної території);

- забезпечення суверенітету – повноти влади держави, її самостійності, відсутності підлеглості, незалежність від інших держав у внутрішній і зовнішній політиці;

- забезпечення конституційного ладу – встановленого Основним Законом суспільно-політичного устрою, порядку організації і функціонування інститутів держави і суспільства, системи суспільних відносин;

- забезпечення територіальної цілісності, недоторканності держави від посягань з боку інших держав шляхом застосування військової сили або погрози силою, зазіхань на державний кордон, його непорушність;

- забезпечення безпеки діяльності механізму державного управління, гарантування ефективного і безпечного функціонування державного апарату.

Щодо завдань державної політики із забезпечення державної безпеки. Не погоджуємося з І. Дороніним і С. Гордієнком, які стверджують, що «завдання зумовлюють напрям діяльності, а не навпаки» [3, с. 173]. Напрямами – це функції суб'єкта, виходячи з його призначення, а для їх виконання він повинен вирішити певні завдання в межах своєї компетенції з метою досягнення визначеної мети.

При визначенні завдань державної політики із забезпечення державної безпеки в Стратегії не повинно бути декларативності, віднесення до них завдань державної політики із забезпечення інших різновидів (елементів) системи національної безпеки, а також завдань і заходів окремих суб'єктів забезпечення державної і національної безпеки, певної їх плутанини. Для їх розмежування слід усвідомити, що завдання державної політики із забезпечення державної безпеки становлять первинний, умовно стратегічний рівень. Завдання суб'єктів державної безпеки із забезпечення державної безпеки – вторинні, умовно тактичного рівня. При цьому вони поділяються на загальні завдання забезпечення державної безпеки і завдання, які стосуються певного напрямку – вирішення проблеми убезпечення від загроз того чи іншого об'єкта (конституційного ладу, суверенітету, соборності, територіальної цілісності, недоторканності держави від посягань з боку інших держав, безпеки функціонування механізму державного управління).

Завдання забезпечення державної безпеки, які стосуються певного напрямку, повинні визначатися, виходячи із специфіки (особливостей) об'єкта та чинників, як становлять чи можуть становити для нього загрозу, тобто реальних та потенційних загроз.

Завданнями ж державної політики на зазначеному напрямі забезпечення державної безпеки є створення відповідних умов для цього.

На підставі викладеного вважаємо також, що завдання державної політики у сфері забезпечення державної безпеки повинні бути визначені в Стратегії державної безпеки за напрямами зазначеної державної політики.

Поряд із напрямами і завданнями в Стратегії можуть бути передбачені й заходи для досягнення визначеної мети державної політики забезпечення державної безпеки.

Розділ V «Організаційно-правове, наукове та матеріально-технічне забезпечення реалізації Стратегії» доцільно подати такого змісту.

Стратегія є основою для розробки і реалізації суб'єктами забезпечення державної безпеки відповідних планів заходів у межах їх компетенції з виконання покладених на них законодавством функцій у зазначеній сфері. Удосконалення законодавства, підготовка і ухвалення з цією метою нових законодавчих і підзаконних нормативно-правових актів, у тому числі міжвідомчого і відомчого характеру, в сфері державної безпеки, а також підвищення професійного рівня співробітників сектора безпеки і оборони визначеними суб'єктами здійснюється з урахуванням позитивного міжнародного досвіду, насамперед держав – членів ЄС і НАТО.

Наукові установи сектора безпеки і оборони проводять необхідні дослідження і науково-дослідні роботи з актуальних проблем забезпечення державної безпеки з метою відповідного науково-методичного забезпечення законотворчої діяльності й здійснення практичних заходів із забезпечення державної безпеки. Матеріально-технічне забезпечення реалізації здійснюється відповідно до розрахунків витрат, необхідних для належного виконання суб'єктами забезпечення державної безпеки визначених для них функцій та передбачених коштів для цього державним бюджетом.

З метою контролю за станом виконання положень Стратегії, внесення при необхідності коректив щодо реалізації окремих заходів на апарат РНБО України покладається проведення:

- моніторингу стану реалізації положень Стратегії;
- аналізу оперативної обстановки, її динаміки та за його результатами прогнозування їх розвитку;
- інформування Президента України і Верховної Ради України (підготовки і подання щорічно відповідної доповідної з пропозиціями).

Висновки щодо проведених моніторингу стану реалізації положень Стратегії, аналізу оперативної обстановки, її динаміки та прогнозування їх розвитку можуть бути підставою для відповідного коригування запланованих заходів з метою досягнення визначеного кінцевого результату.

Розділ VI «Очікувані результати реалізації» доцільно викласти так: Реалізація положень Стратегії дасть змогу:

– сформувати цілісний, дієвий механізм сектора безпеки і оборони України як визначального елемента системи забезпечення державної безпеки, спроможного надійно й ефективно протидіяти загрозам і небезпекам Україні як суверенному, соборному, незалежному політико-територіальному утворенню, та управляти відповідними викликами і ризиками;

– підвищити ефективність функціонування загальнодержавної системи забезпечення державної безпеки України, посилити захист її конституційного ладу, суверенітету, соборності, незалежності й територіальної цілісності від зовнішніх і внутрішніх загроз;

– поліпшити захист законних прав і свобод людини і громадянина у сфері забезпечення державної безпеки;

– інтенсифікувати діяльність суб'єктів забезпечення державної безпеки та підвищити рівень їх взаємодії та координації;

– удосконалити організаційно-правове, науково-методичне та матеріально-технічне забезпечення діяльності сектора безпеки і оборони та професійну підготовку його співробітників відповідно до оперативної обстановки;

– забезпечити інтеграцію сектора безпеки і оборони України в безпековий євроатлантичний простір».

Висновки. При розробці нового варіанту Стратегії забезпечення державної безпеки є нагальна потреба в проведенні на базі наукового підрозділу одного із суб'єктів сектора безпеки і оборони відповідного науково-практичного семінару чи круглого столу із залученням провідних учених НА СБ України, НА ДПСУ, а також співробітників РНБО України, Офісу Генерального прокурора, Конституційного Суду України та створення за результатами обговорення спеціальної робочої групи для підготовки зазначеного нормативно-правового акта.

Висловлені авторами пропозиції щодо концептуальних засад нової Стратегії забезпечення державної безпеки, визначення її термінологічного апарату, структури, змістовного наповнення розділів доцільно винести на обговорення на відповідному науково-практичному семінарі чи круглому столі з метою можливого використання при розробці й ухваленні цієї Стратегії, як базові – відповідне підґрунтя.

1. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики: *Вибрані наук. праці*. Київ: Вид-во НІСД, 2016. 528 с.
2. Про рішення Ради Національної безпеки і оборони України від 30 грудня 2021 року “Про стратегію забезпечення державної безпеки України”: Указ Президента України від 16 лютого 2022 року № 56/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56/2022#Text>
3. Гордієнко С. Г., Доронін І. М. Стратегічне планування у сфері державної безпеки як прикладна проблема. *Інформація і право*. 2023. № 1(44). С. 168–176.
4. Голік В. В. Концептуальні підходи до розуміння сутності поняття “стратегія”. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Сер. Економічні науки. 2014. Вип. 8. Ч. 1. С. 72–76.
5. Ліпич Л. Г., Грицюк Н. О. Підходи до визначення поняття стратегії. *Інвестиції: практика та досвід*. 2013. № 8. С. 131–134.
6. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII. *Відомості Верховної Ради*. 2018. № 31. Ст. 241; поточна редакція – Редакція від 09.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
7. Розвадовський Б. Л. Актуальні питання стратегії забезпечення державної безпеки / Національний інститут стратегічних досліджень. *Центр безпекових досліджень*. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2021-05/aktualni-pytannya-derzhavnoi-bezpeky.pdf>

References

1. Vlasjuk O. S. Natsionalna bezpeka Ukrainy : evoliutsiia problem vnutrishnoi polityky : *Vybr. nauk. pratsi*. Kyiv : Vyd-vo NISD, 2016. 528 s.
2. Pro rishennia Rady Natsionalnoi bezpeky i oborony Ukrainy vid 30 hrudnia 2021 roku “Pro stratehiu zabezpechennia derzhavnoi bezpeky Ukrainy” : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 16 liutoho 2022 roku № 56/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/56/2022#Text>
3. Hordiienko S. H., Doronin I. M. Stratehichne planuvannia u sferi derzhavnoi bezpeky yak prykladna problema. *Informatsiia i pravo*. 2023. № 1(44). S. 168–176.
4. Holik V. V. Kontseptualni pidkhody do rozuminnia sutnosti poniattia “stratehiia”. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*. Serii Ekonomichni nauky. 2014. Vyp. 8. Ch. 1. S. 72–76.
5. Lypych L. H., Hrytsiuk N. O. Pidkhody do vyznachennia poniattia stratehiia. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. 2013. № 8. S. 131–134.
6. Pro natsionalnu bezpeku Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 21 chervnia 2018 roku № 2469-VIII. *Vidomosti Verkhovnoi Rady*. 2018. № 31. St. 241; potochna redaktsiia – Redaktsiia vid 09.08.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
7. Rozvadovskiy B. L. Aktualni pytannia stratehii zabezpechennia derzhavnoi bezpeky / Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen. *Tsentr bezpekovykh doslidzhen*. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2021-05/aktualni-pytannya-derzhavnoi-bezpeky.pdf>

Shilin Mykola, Derevianko Serhii. Conceptual framework for determining the Strategy of Ensuring State Security of Ukraine

The article offers the author's vision of the conceptual foundations for defining the State Security Strategy of Ukraine and its structural content. It is substantiated that the problem of ensuring state security, taking into account the armed aggression of the Russian Federation against our country, is particularly important today, since the very existence of Ukraine as a sovereign state depends on its solution. As the current State Security Strategy expires in 2025, there is an urgent need to develop a new one. It should be based on certain conceptual principles and have mandatory structural elements, the wording and content of which are substantiated and disclosed in the article.

It is proved that the directions of the State policy of ensuring State security should be determined on the basis of the objects of ensuring State security of Ukraine, which are: unity, sovereignty, constitutional order, territorial integrity, and the State governance mechanism. The main areas of implementation of these priorities include the implementation of comprehensive security measures aimed at ensuring state security and protecting the rights, freedoms and legitimate interests of Ukrainian citizens. Improvement of the current legislation, preparation and adoption of new legislative and subordinate legal acts, including interagency and departmental ones, in the field of state security, as well as professional development of security and defense sector employees by the designated entities should be carried out with due regard to the positive international experience, primarily of the EU and NATO member states.

In conclusion, the authors suggests that the issues of wording the new Strategy, defining its terminology, structure, and content of its sections should be discussed with the involvement of leading scholars and practitioners of Ukraine and a special working group should be established to prepare it.

Key words: state policy, ensuring state security, national security, rule-making technique, normative legal acts. state security strategy.